

Mevrouw G. Chakor
Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum
6 oktober 2025

Ons kenmerk
TAZ/U202500593

Telefoon
070-373 83 93

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Reactie op internetconsultatie Tijdelijke vervanging volksvertegenwoordigers

Geachte mevrouw Chakor,

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) dankt u voor de gelegenheid om te reageren op het initiatiefwetsvoorstel.

De VNG steunt de voorgestelde wijziging van artikel 57a Grondwet. Het moderniseren van de vervangingsregeling voor volksvertegenwoordigers is noodzakelijk om het raadswerk beter te combineren met zorg, ouderschap en andere levensgebeurtenissen. Daarmee wordt het ambt toegankelijker en representatiever, en blijft het aantrekkelijk voor nieuwe en zittende raadsleden.

Raadsleden ervaren al geruime tijd knelpunten door de beperkte regeling. [Onderzoek](#) laat zien dat hoge werkdruk en een slechte werk-privébalans belangrijke redenen zijn om tussentijds te stoppen. De huidige vervangingsmogelijkheden sluiten onvoldoende aan bij de maatschappelijke realiteit en leiden ertoe dat raadsleden soms afwezig zijn zonder vervanging, met negatieve gevolgen voor de continuïteit van het raadswerk en de representativiteit van de raad.

Tegelijkertijd signaleren gemeenten bij dit voorstel ook aandachtspunten:

- **Heldere afbakening van de gronden**
Wanneer de voorgestelde uitbreiding wordt doorgevoerd, is het van belang dat begrippen als geboorte, adoptie, ouderschap, pleegzorg en langdurige zorg in de uitvoeringswetgeving duidelijk worden omschreven. Alleen zo kan overlap of interpretatieverschillen worden voorkomen en blijft de regeling hanteerbaar voor gemeenten. Daarnaast is flexibiliteit in de vervangingsduur van belang, zodat de regeling aansluit bij de praktijk (kortere en langere perioden).
- **Differentie en proportionaliteit**
Tegelijkertijd plaatsen gemeenten de vraag of het wenselijk is om raadsleden, die in de

meeste gemeenten een parttime ambt bekleden, álle verlofvormen te geven die voor werknemers gelden. Moet een raadslid dezelfde verlofmogelijkheden krijgen als een fulltime werknemer, of zijn meer proportionele oplossingen denkbaar? Bijvoorbeeld flexibeler vergadertijden, digitale deelname of ondersteuning binnen de fractie.

- **Persoonlijk mandaat en legitimiteit**

Het raadslidmaatschap is een bijzonder ambt: kiezers geven een mandaat aan een persoon. Vervanging mag geen 'gewoon' verschijnsel worden dat de band tussen kiezer en vertegenwoordiger uitholt. Daarom moet vervanging beperkt en zorgvuldig geregeld blijven, en moet altijd zichtbaar en transparant zijn wie namens inwoners het mandaat uitoefent.

- **Samenloop met kabinetsvoorstel**

Naast dit initiatiefvoorstel werkt het kabinet aan een wetsvoorstel voor modernisering van de verlof- en vervangingsregeling voor alle politieke ambtsdragers. Hoewel de reikwijdte verschillend is, blijft het voor gemeenten van belang dat beide trajecten uiteindelijk goed op elkaar aansluiten zodat er een consistent stelsel ontstaat.

- **Uitvoerbaarheid en kosten**

Een bredere vervangingsregeling brengt extra toetsing, administratieve lasten en kosten met zich mee. Gemeenten hebben behoefte aan uitvoerbare en betaalbare regelingen, waarbij helder is wie de beoordeling doet en hoe het proces wordt ingericht. Deze vragen zijn niet nieuw. Ze spelen al langer in adviezen en gesprekken over de modernisering van de verlof- en vervangingsregeling. Gemeenten benadrukken daarom dat bij de uitwerking in de Kieswet en andere wetgeving juist hier duidelijkheid moet worden geboden. Alleen zo kan worden voorkomen dat er politieke discussies of uitvoeringsproblemen ontstaan in de praktijk, waarbij griffies niet onnodig extra worden belast. Zeker in kleinere gemeenten waar de capaciteit beperkt is.

Met vriendelijke groet,

Magda Jansen

Voorzitter adviescommissie Rechtspositie Politieke Ambtsdragers